

VI. Magyarországi Textiltisztító Konferencia

Lázár Károly

Mint már néhány éve rendszeresen, most is a Balaton partján, ezúttal Zamárdiban rendezte meg a Textiltisztító Egyesülés a sorrendben hatodik textiltisztító konferenciáját, amelynek mottója ez alkalommal így hangzott: *„Higiéniai kultúránkról – Szemléletváltás és korszerű módszerek az innováció jegyében”*. A 2013. november 5–7. között tartott rendezvény létrejöttét a BEZEMA AG és a KANNEGIESSER cég főszponzori közreműködése segítette és a szervezésben közreműködött a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület is. A főszponzorok mellett támogatást nyújtott a konferencia megrendezéséhez az Alvara Cleaning Kft., a Mova Kft., a Weidel & Németh Kft. és a Zura Kft.

A konferencia alkalmából 16 hazai és külföldi cég is bemutatkozott kis kiállítások és információs asztalok formájában, amelyeken a textiltisztító ipar számára kínált anyagokat és eljárásokat ismerhettek meg a konferencia résztvevői: az Albert Kft., az Assist-Trend Kft., a Christeysn Higiénia Kft., a Delta Clean Kft., a DOZIT Plus s.r.o., a Logo-Tex Kft., a Mova Kft., a Naturtex Gyapjú- és Tollfeldolgozó Kft., a Procter & Gamble Professional, az Alvara Cleaning Kft., a Penta Clean Kft., a Rokatex Kft.

A kitűnő hangulatú, nagyszámú résztvevőt vonzó rendezvény második napján igen érdekes előadásokat hallgathattunk meg.

A Textiltisztító Egyesülés konferenciája a plenáris előadásokat követően két szekcióban folytatódott. Az egyik szekcióban továbbra is a textiltisztítás egyes fontos részletkérdéseivel foglalkoztak az előadók, a másik szekció témáját viszont a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület szervezésében tartott vezetői fórum képezte, amelyen bemutatkozott a Kreatív Innovátor Klaszter, majd előadásokat hallgattak meg a szekció résztvevői a humán erőforrás és a képzés aktuális kérdéseiről, a szervezett innovációról és az inspiráló vezetésről, a generációváltásról és az utánpótlás kérdéseiről, a felnőttképzésről és a szakképzés gyakorlati kérdéseiről. A TMTE Vezetői Klubjának szakmai partnere a Magyar Könyvüipari Szövetség.

A konferencia alkalmat adott a textiltisztító iparral kapcsolatos vállalkozásoknak, hogy kiállítás keretében bemutassák termékeiket és konzultációt folytassanak a résztvevőkkel. Ezt a lehetőséget többen is kihasználták: A következőkben rövid összefoglalót közlünk a *textiltisztítás* témakörében elhangzott előadásokról.

A konferencia előadássorozatát *Király Valériának*, a Textiltisztító Egyesülés igazgatójának üdvözlő szavai nyitották meg.

Hogyan tudja támogatni a felnőttképzés a vállalatok hatékony szervezeti működését és az utódgondozás céljait? – ezzel a témakörrel foglalkozott konferencia első előadása, amelynek előadója *Magyar Csilla*, a Sämling Solution Consulting Kft. vezető munkatársa volt. Mint elmondta, cége szervezetfejlesztéssel, ta-

Az előadásokat népes hallgatóság figyelme kísérté

nácsadással, készségfejlesztéssel, tehetségmentéssel stb. foglalkozik. A siker az emberek és a módszertan együttes hatásán múlik – hangsúlyozta az előadó. A siker alapja a szervezeti kiválóság, amely tartós csúcsteljesítményt, magasan elkötelezett ügyfeleket, nyelő szervezeti kultúrát és kiemelkedő színvonalú szolgáltatást jelent. Mindezt nehéz megvalósítani és ehhez kiváló vezetők és munkatársakra van szükség. Ebben segít a cég által ajánlott projektmenedzsment szolgáltatás, amelyhez a témához tartozó legkülönbözőbb oktatási, képzési tevékenység tartozik. Ami a siker másik összetevőjét, az embereket illeti, ott nagy jelentősége van a generációk közötti különbségeknek, ami egyebek között a különböző korosztályok általános mentalitása mellett az információtechnika-hoz való viszonyukat is jelenti. A vezető feladata a lehető legjobb szakemberek kiválasztása és a tehetségmentés.

STeP – A fenntartható fejlődés feltételeinek tanúsítása új felfogásban

címmel *dr. Pataki Pál*, az INNOVATEXT Zrt. vezérigazgatója és a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület elnöke tartott előadást. Bevezetőjében általánosságban szövegezte a kezelési jelképek gyakori hiányosságairól és hangsúlyozta, milyen nagy szerepe van a textiltisztító szakemberek szaktudásának abban, hogy ezeknek a hiányosságoknak, hibáknak az ellenére jó minőségben végzik el munkájukat. Ezután tájékoztatást adott az INNOVATEXT Zrt. tevékenységéről, megemlítve, hogy a társaság tagja a nemzetközi hálózattal rendelkező Hohenstein Institute csoportnak, amely egyebek között *RAL* néven textiltisztító-ipari minőségbiztosítási rendszert is működtet. Ezután rátért az *Öko-Tex®* tanúsítási rendszer rövid ismertetésére és ezen belül a 2013 júniusában bevezetett új, *STeP* elnevezésű tanúsításra, amely a korábbi *Öko-Tex® Standard 1000* szerinti tanúsítás továbbfejlesztését jelenti. A *STeP* a **Sustainable Textile Production** (Fenntartható Textilgyártás) kifejezés rövidítése, amit a Nemzetközi *Öko-Tex®* szervezet vezetett be. Ez a textil- és ruházati gyártási lánc résztvevőinek, márkáinak, kiskereskedelmi cégeinek és gyártóinak ajánlott független tanúsítási rendszer, azoknak, akik a nyilvánosság számára átlátható és hi-

teles módon akarják kifejezni a fenntarthatóbb termelési feltételek megteremtésére irányuló törekvéseiket.

Fókuszban a higiénia – Lehetőségek és megoldások

volt a címe és tárgya a CHT/BEZEMA cég két előadója, *Mathias Österle* és *Élő Attila* előadásának. Az 1953-ban alapított német CHT és a CHT által 1971-ben alapított svájci Bezema szoros együttműkö-

dése már régi keletű és ma a két cég mint a CHT/Bezema csoport működik. Jelenleg 22 vállalat tartozik a csoporthoz és több mint 100 ország piacán vannak jelen textilszinezékekkel, a textiltisztító iparban használatos mosószerekkel és segédanyagaikkal, az építőiparban és a papíriparban használt vegyszerekkel, állateledel-készítményekkel. A konferencián elhangzott előadás központjában a mosodákban használt higiéniai termékek ismertetése állt. A *higiénia* fogalma mint a betegségek megelőzéséről szóló tanítás és az egészség megtartása, annak elősegítése fogalmazható meg, amihez megfelelő eszközök szükségesek, de amihez a megfelelő ruházat, a kockázatos országok elkerülése, a száj- és kézvédelem, valamint a fertőtlenítés is szorosan hozzátartozik.

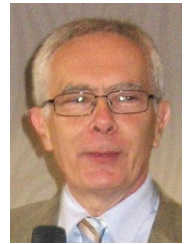
A higiéniai előírások betartását az arra illetékes hatóságok rendszeresen ellenőrzik. Erre fejlesztették ki például az ATP-tesztet. Az ATP (adenozintrifoszfát) nagyon energiagazdag vegyület, amely az élő sejtekben (de csakis az élőekben!) található. Jelenléte kimutatható néhány rovar, például a szentjánosbogár luciferáz nevű enzimjének reakciójával, ami fénykibocsátással jár. Ez a fénykibocsátás mérhető és erőssége arányos a minta pillanatnyi biológiai energiájával. Ezzel a viszonylag egyszerűen végrehajtható módszerrel tudják megállapítani, hogy például egy mosógép dobján, vagy a kimosott terméken maradtak-e és milyen mennyiségben élő szervezetek, azaz kórokozók. Az ATP jelenléte ill. koncentrációjának mértéke ugyanis a szennyeződésekre ill. az organikus összetevők által okozott szennyeződési fokra utal, mindenütt, ahol nagy mikrobiális szennyeződés veszélye áll fenn!

A CHT/Bezema többféle készítményt állít elő és ajánl a különböző hőmérsékleteken végrehajtott mosás és fertőtlenítés egyidejű és hatékony végrehajtásához. Az előadók ismertették ezeket a termékeket és hatásukat, bemutattva eredményességüket és költséghatékonyágukat a higiénia szempontjából a mosás és az utánmosás során. Hangsúlyozták a higiéniai terv készítésének és végrehajtása dokumentálásának fontosságát, különösen kórházi mosodák esetében, és azt, hogy az üzem higiéniaja mindig az üzemeltető felelőssége.

Merre fordul a világ és benne a magyar gazdaság? –

Erre a nem könnyű kérdésre adott választ *dr. Bod Péter Ákos*, a Corvinus Egyetem Gazdaságpolitikai Tanszékének tanszékvezető tanára. Az európai konjunktúra javul, és Magyarország, bár nem tartozik Európa „északi” térségéhez, ahol ez a tendencia a leginkább érvényesül, de nem is tartozik a „délihez”, ahol igen sok gazdasági probléma van – kezdte előadását.

Mint minden választási év előtt, hazánkban 2013-ban is enyhül a pesszimizmus, mind az egyének, mind a vállalkozások körében. A GKI-Erste konjunktúraindex és összetevői (üzleti ill. fogyasztói bizalmi index) 2013-ban egyaránt emelkedő tendenciát mutatnak, de még mindig igen messze vannak attól az értéktől, amit optimistának lehetne nevezni. Budapesten viszonylag jobb a gazdasági helyzet, de nagy különbségek mutatkoznak az ország nyugati és keleti régiói között: a keleti országrészben sokkal rosszabb, mint a nyugati megyékben. A vásárlóerő gyenge, a hazai nemzeti termék (GDP) volumene erősen ingadozó: a gazdasági növekedés a mindenkori előző évhez viszonyítva 2007 óta nem tudott 2% fölé emelkedni. Jelenleg kissé növekszik a magyar kibocsátás, a 2012-es visszaesés után most már legalább a pozitív tartományban van. A környezetünkben lévő országok közül Szlovákiában és Lengyelországban a GDP erőteljesen növekszik, hazánkban, valamint Romániában és Szlovéniában viszont stagnál vagy éppen csak nő, így egyelőre nincs utolérési teljesítményünk.

Ipari termelésünk hullámzó képet mutat, ezen belül a belföldi értékesítés nem növekszik. Ugyancsak erős hullámzást mutatott a forintnak az euróval szembeni árfolyama az elmúlt időkben, jelenleg stagnál. Árcsökkenés volt a világpiacra a nyersanyagoknál, most szintén stagnál az árszint. Az infláció jelenleg kissé csökken. Az infláción belül az ún. maginfláció (az az inflációs mutató, amelyet megtisztítanak a gyorsan változó külső gazdasági hatásoktól, pl. az üzemanyagok, az energia és az államilag szabályozott termékek árszínvonalának alakulásától) 1–6% között mozgott az elmúlt évek során, jelenleg 3%. A közvetlenül érzékelhető fogyasztóiár-index 2007 és 2012 között 3–9% között alakult, 2013-ban csökkent, és jelenleg 1 % körüli – ám egyedi tényezők hatására. A kiskereskedelmi forgalom hat éve stagnál. 2000 és 2006 között sokkal magasabb értéket mutatott, de ennek ára jelentős eladósodásunk volt. A külső kereskedelmi mérleg a válságot követően többletbe fordult.

Sok vita van a foglalkoztatás alakulása körül. Bár a foglalkoztatási statisztika a korábbi erős csökkenés után 2010 óta növekvő adatokat mutat, de ebbe beleszámítják a közfoglalkoztatásban dolgozók és a külföldön munkát vállaló magyarok növekvő számát is.

A kutatóintézetek prognózisai enyhe általános javulást mutatnak. A külső feltételek, ha lassan is, de javulnak: Közép- és Észak-Európa tartós növekedési piacot kínálhat, a globális pénzhiány és ezzel a kamatszint egyelőre maradni látszik. Az euróval, mint fizetőeszközzel nincs semmi gond – csak az euró-zónába tartozó országok egy részének gazdaságával van. Az európai konszolidáció lassan, de halad. Magyarország „keleti nyitás” programja eddig kevés eredményt hozott.

Politikai viszonyainkat a sajnálatos megosztottság jellemzi. A 2014-es esztendő választási év: az ilyen a gazdaságnak nem mindig tesz jót, de az optimistább hangulat erősödéséből származhatnak bizonyos előnyök.

Összefoglalásul az előadó áttekintette a szerinte legfontosabb társadalmi-politikai folyamatokat:

- *gazdasági migráció* – tőlünk is van kivándorlás, folytatódik a nyugati nyugdíjasok letelepedése:

ebből feladatok adódnak (jövedelem-repatriálás, mobil közép- és felsővezetők jelenléte, egészségügyi és wellness-szolgáltatási igények, új nyugdíj-stratégiák);

- az állam tulajdonosi aktivitása megnőtt – de vajon adóalappal bírja-e annak egyszeri és folyamatos költségvetési igényét?
- a tőkeáramlások újratervezése a világban – sok függ a helyi fogadókészségtől, a hálózatokban való elhelyezkedéstől, az új normarend felismerésétől.

Változások az OKJ-s textiltisztító képzésben, a TMTE képzési ajánlata volt a következő téma, amelynek elő-

adója Ecker Gabriella, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) ügyvezető főtájtára volt. Előadásának elején ismertette az egyesület tevékenységét, ezen belül a TMTE szervezésében folyó OKJ-s felnőttképzési programot. 2007 és 2013 között 98 fő vett részt az ennek keretében megtartott textiltisztító-képzési tanfolyamokon, amelyek sikeresek és örömdetesesen nép-

szerűek voltak szakmai körökben. Ezt követően rátért az OKJ-s képzések 2014-től érvényesülő fő változásaira. Ezek a következők:

- többféle szakmai képzés lesz, de sajnos csökken a textiles vonatkozású képzések száma;
- a képzések az eddigieknél jobban fognak hasonlítani az iskolarendszerű képzésekhez, az oktatás az eddiginél nagyobb óraszámban folyik majd;
- összevonták a textilszínező és textiltisztító szakmát és az óraszámot minimálisan 640-ben, maximálisan 960-ban határozták meg;
- négyféle modulzáró vizsga zárja majd a tanfolyamokat.

A régi rendszerben indítható utolsó textiltisztító tanfolyam 2013. augusztusában indult, ezen 18 fő vesz részt.

Az egyesület felkészült az új rendszerre és két új tanfolyamot indít:

- Az egyéni védőeszközök műszaki követelményei, kiválasztási szempontjai, forgalomba hozataluk és alkalmazásuk szabályai (2014. február 11.–március 11., 5 napos tanfolyam);
- Minőségügyi viták és az egyéb hibás teljesítések megelőzése, illetve békés úton történő rendezésének lehetősége a textil-, a ruházati és a textiltisztító iparban (tervezett indulása: 2014. I. negyedéve).

Mindkét téma fontos a textiltisztító ipar számára is.

Modernizálja mosodáját Kannegiesser gépekkel! – ez

volt a címe a Kannegiesser cég képviselője, Otto Burger és a céget Magyarországon képviselő Polizo Kft. igazgatója, Gyurinka József előadásának. Bevezetőként megál-

lapították, hogy a textiltisztító iparban is nagy a verseny, mert noha a költségek (ezen belül főleg az energiaárak és a bérek) folyamatosan emelkednek, a vállal-kozási árak gyakorlatilag változatlanok. Emiatt az árres-csökken, ugyanakkor ezen a szakterületen is folyama-tos fejlesztésre van szükség.

A korszerűsítésre nincs általános érvényű megol-dás, hiszen minden országban és minden cégnél mások az adottságok. Ami azonban mindenesetre nagyon fon-tos, hogy a textiltisztítás technológiai láncába tartozó egyes „építőelemek”, azaz a különféle gépek és berende-zések között mindig meglegyen az összhang. Pusztán az egyes gépekre korlátozott energia-megtakarítás nem elegendő. Nem elég egy-egy modern géppel felváltani a régit, hanem szükség van az energiamenedzsment, a logisztika és az adatmenedzsment korszerűsítésére is. Az előadás ennek részleteit bontotta ki.

Az energiamenedzsment témakörén belül igen fon-tos az energiafogyasztás (gőz, gáz, víz, vegyszerek) és az emisszió (pl. CO₂ kibocsátás) szabályozása, a szigorú előírások betartása. Az előadás példákat mutatott be a különféle célú Kannegiesser-gépek javasolt rendszerbe szervezésére az energiamegtakarítás szem előtt tartásá-val (vízfelhasználás, hővisszanyerő és hőcserélő beren-dezések). A logisztika terén az anyagáramlás optimali-zálása a főcél: minél kevesebb kézi munkára legyen szük-ség, jobb gépkihasználatot kell biztosítani, a feldol-gozási időt a lehető legrövidebbre kell csökkenteni és optimális megoldást kell keresni a készre mosott áru-nak a megrendelőhöz való kiszállítására. A cég tapasz-talata szerint optimális logisztikai megoldásokkal na-gyobb megtakarítás érhető el, mint a víz- és az energia-felhasználás csökkentésével. Az adatmenedzsment ke-retében a legfontosabb, hogy az áru és a hozzá tartozó adathalmaz mindvégig együtt maradjon. Erre különbö-ző megoldások ismertek, ezek közül leggyakrabban a vonalkód rendszert alkalmazzák.

Az adatmenedzsment keretében a Kannegiesser ún. teleservice rendszert is működtet, amely folyamatosan elemzi a gépi és a folyamatadatokat, optimalizálja eze-ket a paramétereket, segítséget nyújt a karbantartás-hoz és az üzemvezetéshez, valamint folyamatos online kapcsolatot biztosít a mosoda és a Kannegiesser cég között.

Az üzemen belüli anyagmozgatásra szolgál a Kannegiesser által kifejlesztett Monorail rendszer.

A hatékony cégvezetés – Elszámolási praktikák a siker érdekében. – Ruszin Zsolt, a FairConto Zrt. elnöke előadásában a számlázásra oszlatott el néhány téves vélekedést és ismertette a fő szabályokat. Hangsúlyoz-ta, hogy a vállalkozók a Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV) szemben sem teljesen védtelenek, a NAV is siker-rel perelhető áfa-visszaigénylési ügyekben. Az eddigi tapasztalatok szerint a hazai adóvizsgálatok több mint felénél például elérhető, hogy a NAV tervezett megállapítása ne kerüljön be az ellenőrzést lezáró határozatba, első vagy másod-fokon pedig az esetek közel 90 %-ban csökken a megállapítások súlya, továbbá legalább 50%-os eséllyel megnyerhető ügyek az áfa-visszaigényléssel kapcsolatos NAV-megállapítások. Előadása további ré-szében a kisadózók tételes adójával (KATA), az arra vonatkozó szabá-

lyokkal és az adó mértékével foglalkozott, kitérve a KATA és az EVA kapcsolatára, valamint a „katázó” vállal-
kozási tevékenységének és a munkaviszonynak a kap-
csolatára (a színlelt munkaszerződés elkerülésére) is.
Végezetül összefoglalta a 2014-ben várható változások-
kat is.

A Kitekintés az európai textil-tisztító iparra című

blokkban összefoglalt előadások a német, a cseh és a szlovák textiltisztító ipar helyzetét mutatták be.

Lothar Kühne, a Liga Oeconomica elnöke előadásában a német textiltisztító iparral foglalkozott. Ez az ágazat 2011-ben 2,7 milliárd euró árbevételt ért el, 2013-ra 3,2 milliárd euróra számí-
tanak. A szakma 21 500 alkalmazottat foglalkoztat. A költségek zött

a munkabérek és a növekvő energiaköltségek játsszák a főszerepet. Az összes energiafelhasználás az ágazat összességében átlagosan 5,5 kW/kg mosott textil-
ia, ezen belül a valóban hatékonyan működő cégeknél ez mindössze 2 kW/kg. Az adatok azt mutatják, hogy el-
sősorban a munkaruha-tisztítás kerül mind jobban elő-
térbe, ami az egyre szigorúbb előírásoknak tudható be.
Ugyancsak jelentős fejlődés tapasztalható a szállodai és
éttermi textíliák tisztítása körében, ahol a higiénia-
ra is nagy súlyt fektetnek. A fejlesztési célok a következők:
célzott folyamatautomatizálás, mosodai logisztikai
szoftverek alkalmazása, az árutovábbításban robotok
alkalmazása, hővisszanyerők alkalmazása, rádiófrek-
venciás jeladók (RFID) használata.

Jan Christof, a cseh Textiltisz-
tító Egyesülés igazgatója előadásá-
ban bevezetőül az ottani textiltisz-
tító egyesület tevékenységét ismer-
tette. A szervezethez 75 rendes és
19 „speciális” tagvállalat tartozik.
Az egyesület évente 6 kiadásban
jelenteti meg szaklapját és egyéb
információs anyagokat is készít.
Rendez nemzetközi konferenciákat

(Interclean néven), részt vesz a szakmai oktatásban és
a szakterületet érintő jogalkotásban. Együttműködik a
vegytisztítók és a mosodák szervezeteivel, a textiltisztítók
intézetekkel és más szakmai szervezetekkel. Az elő-
adó ezután a cseh textiltisztító iparral foglalkozott. Az
ország 1150 üzemében évente összesen 250 ezer tonna
textíliát mosnak. A cseh textiltisztító iparban erős a tö-
rekvés a korszerű berendezések alkalmazására, a terü-
letileg szétszórta mosodák koncentrállására kevesebb de
nagyobb üzemekbe, a bértextíliák mennyiségének növe-
lésére, a vállalási árak csökkentésére a növekvő ver-
seny miatt. Az előadó továbbá ismertette a textiltisztító
egyesület tevékenységét.

Marek Uhrin, a szlovák Textil-
tisztító Egyesülés igazgatója a
szlovák textiltisztító ipar helyzetét
ismertette. Ő is a szlovák moso-
dák és vegytisztítók egyesületének
bemutatásával kezdte tájékoztató-
ját. Az egyesület szoros együttmű-
ködésben dolgozik partner szövet-
ségekkel. Folyóirat kiadás, web-
oldal működtetése, tanúsítások

kiadása tartozik az egyesület fő tevékenységéhez. A
szlovák textiltisztító iparban 200 szokványos mosoda
(ezek között 170 kis mosoda) működik. Ezen felül 300
mosoda van különböző szociális intézményekben (pl.
öregok otthonaiban) és 250 a sport- és egyéb intézmé-
nyekben. A 120 kórház és szanatórium közül csak 20-
nak van saját mosodája. Ezeken a helyeken folyamata-
ban van a bérmosás intézményének bevezetése. A mo-
sodák egy része külföldi tulajdonban van és ezekben
nagyon korszerű berendezések dolgoznak. Szlovákiá-
ban is arra törekednek, hogy a sok kis mosodát kon-
centrálják. A jelenlegi mosodai kapacitás meghaladja az
ország belső szükségletét, ezért külföldre (főleg Cseh-
országba és Lengyelországba) is dolgoznak. Szlovákiában
is gondot okoz az energiaárak emelkedése és a hosszú
fizetési határidő, valamint a kényszerűségből csökkenő
vállalási árak.

Haladás és higiénia az európai textiltisztításban.

Peter Wennekes, a Textíliák Ápolá-
sának Nemzetközi Bizottsága (In-
ternational Committee of Textile
Care, CINET) vezetője az intézmény
rövid bemutatását követően a higi-
énia fontos szerepére mutatott rá
az egészségügy és a vendéglátás ter-
ületén, ami olyan téma, amellyel a
CINET is hangsúlyozottan foglalko-
zik. A kiterjedt idegenforgalom kö-
vetkeztében nem lehet megakadá-
lyozni a kórokozók terjedését és az ellenük ható szerek
elleni védekezésül mutációik egyre ellenállóbbakká vál-
nak. Ugyanakkor a fejlett országokban nő az átlagos
életkor és az idősebb emberek fogékonyabbak a fertő-
zésekre, ami még jobban megterheli az egészségügyet.
A fertőzések elterjedését tehát mindenképpen akadályo-
zni kell és ebben elsődleges szerepe van a higiénia-
nak.

Az optikai tisztaság (azaz az, hogy a textílián nem
látszódik szennyeződés) nem azonos a higiéniai tiszta-
sággal. A higiénia fogalmára számos meghatározás lé-
tezik, ezek közül az előadó az ír egészségügyi szolgálat
definícióját emelte ki, amely szerint „a higiénia az a
gyakorlat, amely tisztán tartja az embert és a környeze-
tet, megóvva őket a fertőzések terjedésétől, és amely fel-
ismeri, értékeli és ellenőrzés alatt tartja az egészségre
ártalmas veszélyeket.” Ide tartozik a kéz higiéniaja, az
élelmiszerellátás, a mosodai szolgáltatás, a hulladékke-
zelés, és ezek gépei, berendezései.

A higiéniai követelményeket országonként más-más
előírások, megengedett határértékek szabályozzák. Az
EN 14065 európai szabvány írja le a mosodákban mo-
sott textil-ia mikrobiológiai minőségének biztosítását bi-
zonyos szektorokban, ahol erre szükség van. (Ilyen pél-
dával az egészségügy és a vendéglátás.) A szabvány fog-
lalkozik a biológiai szennyeződés mosodai kockázat-
elemzésével (Risk Analysis and Biocontamination
Control, RABC), aminek célja a mosott textíliák mikro-
biológiai minőségének folyamatos biztosítása. A higié-
nia azonban nem csak a mosodák, hanem a vegytisztí-
tó üzemek számára is fontos, erre azonban a szabvá-
nyok, előírások nem terjednek ki. A CETEX egy tanul-
mányt dolgozott ki erre vonatkozóan.

**Egészségügyi textíliák mosási technológiájának el-
lenőrzése** című előadásában Csukásné Bagoly Edit, a
Laboratórium Kft. minőségirányítási vezetője épp a hi-

giénia szempontjából foglalkozott a kérdéssel. Bevezetésként ismertette a fertőtlenítés végrehajtásának jogszabályi hátterét. A fertőző beteg környezetében szükséges fertőtlenítésről az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 72. §-a, a fertőtlenítés végrehajtásáról a 18/1998 (VI.3.) NM rendelet 35. §-ának (4) pontja rendelkezik. A fertőtlenítés szakmai irányelveit,

az alkalmazható fertőtlenítőszerket és eljárásokat az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) által időszakszerűen kiadott és rendelet hatályú „Tájékoztató a fertőtlenítőszerkekről és a fertőtlenítésről” című kiadvány tartalmazza.

A fertőzések terjedésének megelőzésében a higiéniának igen fontos szerepe van. A betegellátásban minden textiliát fertőtleníteni kell, azaz fertőtlenítő mosásnak kell alávetni. A műtéti és aszeptikus beavatkozásokhoz alkalmazott textiliákat a fertőtlenítő mosás után még túlnyomásos (azaz 100 °C feletti hőmérsékletű) telített vízgőzzel sterilizálni is kell. A műtétet követő fertőzésekben a közvetlen érintkezés és a levegőben terjedő bőrkorpa játszik szerepet, ezért nagy gondot kell fordítani a műtőruházat megfelelő minőségére.

A fertőtlenítő mosás célja a textiliákon lévő szennyezettség eltávolításán kívül a mikrobiális szennyeződés elpusztítása. Technológiájának kidolgozásában a vonatkozó európai szabványt (MSZ EN 13795:2011+A1:2013), a mosoda kialakításánál az Európai Unió által lefektetett higiéniai irányelveket kell figyelembe venni. Ezek alapján készült el az Országos Epidemiológiai Központ Dezinfekciós Osztályának *Tájékoztató a fertőtlenítésről. A járványügyi gyakorlatban és az egészségügyi szolgáltatásban alkalmazható fertőtlenítő eljárások kézikönyve (Budapest, 2012) c. kiadványa. A minták laboratóriumi feldolgozását és az eredmények értékelését a Klinikai és járványügyi bakteriológiai kézikönyv (Melánia Kiadó, Budapest 1999) foglalja össze.*

A fertőtlenítő mosás termodezinfekciós (azaz magas hőmérsékleten történő kezelésen alapuló) vagy kemotermodezinfekciós (vagyis hő és vegyszerek együttes hatásán alapuló) eljárással végezhető el. A kezelés eredményességét biológiai preparátummal (baktériumtörzsek kitenyésztesével) és a tiszta textília vizsgálatával kell ellenőrizni. Az előadás további része a mosógépek biológiai preparátummal történő vizsgálatának részleteit ismertette. A mosógép megfelelősége és a mosás fertőtlenítő hatása ebből a szempontból akkor tekinthető kifogástalannak, ha a mosott-fertőtlenített textilián a tesztbaktériumok egyike sem tenyésztett vissza, de ha akár egy is visszatenyésztett, akkor az eredmény nem elfogadható. A vizsgálatot minden alkalommal el kell végezni, ha új, felújított vagy frissen javított mosógépet helyeznek üzembe (az utóbbit akkor, ha a javítás helye befolyásolhatta a mosás fertőtlenítő hatását), új, vagy megváltoztatott technológiát alkalmaznak, de a folyamatosan üzemelő mosógépeket is félevenként alá kell vetni ennek az ellenőrzésnek.

A tiszta, fertőtlenített textiliák vizsgálatát is el kell végezni. Erre az ún. kontaktelemez mintavételi eljárás szolgál. A textília akkor tekinthető kifogástalannak, ha

az ún. véres agar¹ (eozin-metilénkék) vagy a HYCON Contact Slides (Biotest) táptalajlemez felszínén a baktériumtelepek átlagos mennyisége 100 alatt van és kórokozó baktérium nem tenyészt ki.

Higiénia a mosodák szemszögéből – ezzel a címmel tartott előadást *dr. Deme Tibor*, a Dunántúli Mosodák Kft. ügyvezetője. „Mire ez a nagy cirkusz?” – volt az előadás trefás alcíme, utalva arra, hogy a komolyra fogott tájékoztató nagyon is aláhúzta a fertőzések elleni védekezés fontosságát. A higiénia célja a mindenütt előforduló vírusok és baktériumok távoltartása az emberi szervezettől ill. bizonyos eszközöktől (gyógyászati, egészségügyi eszközök, gyógyszerek, mikroelektronikai eszközök, éttermi textiliák, edények, ételkészítő eszközök stb.). A higiénia biztosító szabályok alkalmazását meg kell tervezni és azokat szigorúan be kell tartani.

A mosoda lényegében csak a látható szennyezettséget távolítja el. Ami nem látható, mint például a baktériumok és vírusok, attól az egyszerű mosás nem szabadítja meg a textiliát, erre más módszert kell alkalmazni – ez a fertőtlenítés.

A mosodában mindenképp először arra kell ügyelni, hogy az egyszer már megtisztított ruha ne szennyeződjék újra. A mosodát úgy kell kialakítani és megszervezni, hogy a szennyezett és a mosott árut gondosan el lehessen szigetelni egymástól és a két munkahelyen dolgozó emberek se érintkezzenek a másik munkaterületen tárolt textiliákkal. Ajánlatos a helyiségeket úgy kialakítani, hogy a tiszta teremben valamivel nagyobb légnyomás uralkodjék, mint ott, ahol a szennyes áru van, hogy megakadályozzuk a szennyezett levegő átáramlását a tiszta ruha felé.

A kalandrezés jó fertőtlenítő hatású, mert a kalanderhengerek 150 °C körüli hőmérsékletét nem bírják a kórokozók. A sterilizálás nem a mosodákban történik, ezt általában a kórházak maguk végzik.

A tiszta áru csomagolására nagy gondot kell fordítani, hogy szállítás, raktározás közben a textiliát megóvjuk az újraszennyeződéstől. A steril textiliát azonban nem elég egyszerű polietilén-fóliába csomagolni, ehhez speciális, csíraszegény fóliára van szükség, amit légmentesen (hegesztéssel) el kell zárni. Ez viszont meglehetősen költséges megoldás.

Higiénia 81 % – ennek az érdekes címmel a magyarázatát *Urbán Szilveszter*, a Salesianer Miettex Magyarország Kft. ügyvezetője adta meg előadásában, amikor elmondta, hogy egy szállodában a vendégek között végzett közvélemény-kutatás során a megkérdezettek 81 %-a úgy vélekedett: a szállodai textiliák mosásában a legfontosabb kritérium a higiénia és ezzel kapcsolatos tapasztalataik befolyásolják is szállodaválasztásukat.

¹ Az agar-agar tengeri vörösmoszatokból nyert poliszacharid-keverék, a mikrobiológiai táptalajok leggyakoribb alapanyaga. A „véres agar” 5% defibrillált vért tartalmaz

A Salesianer Miettex mosodáiban a szállodák számára végzett munka során öt főkövetelményt tartanak szem előtt:

- a tisztaságot és a higiéniát,
- a textilálya kinézetét,
- a hiánytalan darabszámot,
- a pontos szállítást és
- a szállítást megbízhatóságát.

A fertőtlenítő mosásban a kémia játssza a főszerepet, de nagy befolyása van a víz hőmérsékletének, az időnek és a mechanikai hatásoknak is. Véleményük szerint a mosást akkor lehet fertőtlenítő hatásúnak tekinteni, ha 70 °C-on végzik. A mosás hatékonyságát a következő tényezők befolyásolják:

- a víz- és energiahatékonyság,
- a víz visszaforgatás,
- az új és nem annyira hatékony vegyszerek alkalmazása,
- a vegyszerek milligramm pontosságú adagolása,
- az adagoló rendszerek kifogástalan működése,
- a szabályozók változásai,
- a munkavégzés gondossága,
- a megfelelő ellenőrzés.

A piacot nem igazán érdekli, hogyan biztosítják a mosodában a higiéniai követelmények betartását, ezek meglétét eleve feltételezik, ezért a mosodáknak úgy kell dolgozniuk, hogy meg is feleljenek ennek az előlegezett bizalomnak.

A textiltisztító szakma VI. konferenciája igen magas színvonalú tartalmával és szervezethez képest egyúttal a Textiltisztító Egyesület egész éves szakmai munkáját is tükrözte, igen sok hasznos ismerettel gazdagította a résztvevők szaktudását. Mutatja a szakma összefogását, konzultációs lehetőségek biztosításával kulturált körülmények között módost adott szakmai konzultációkra, továbbképzésre, kapcsolatok kialakítására és ápolására. A nagyszabású rendezvényen több mint 130 fő vett részt, akik 70 textiltisztító és beszállító céget képviseltek.

Fontos beszélgetések kellemes körülmények között

A háromnapos konferencia egyúttal társadalmi esemény is volt. A szorosra vett szakmai programok (előadások, kiállítások, mosodalátogatás) mellett a két hangulatos közös vacsora is alkalmat adott a jelenlévő bel- és külföldi szakemberek kapcsolatainak elmélyítésében, ami nagyban elősegítheti a jövőbeni együttműködést.

Részlet a kiállításról

A konferenciát 2014 őszén is megrendezik, amelyre várják mindazokat a textiltisztító szakembereket, akik

minőségi szolgáltatást kívánnak nyújtani megrendelőiknek. Ehhez a rendezvény segítségét ad.

Mindezek hangsúlyozásával zárta be a konferenciát Király Valéria igazgató és Zura György, a Textiltisztító Egyesület konzultatív bizottságának tagja.

Zura György, Király Valéria, dr. Pataki Pál

Mint a bevezetőben említettük, a textiltisztító témájú előadásokkal párhuzamosan zajlott a *Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület* által szervezett **vezetői fórum**, amelyen az egyesület tisztségviselői és az egyesülettel kapcsolatban álló vállalkozások vezetői vitatták meg a TMTE előtt álló legfontosabb feladatokat, amelyek célja az egyesület minél hatékonyabb működésének biztosítása. A rendezvényen igen fontos javaslatok hangzottak el, amelyeket a jövő évi munkaterv kialakításában hasznosítani fognak.

Ülésezik a textiles szekció